

Oponentský posudok na vymenúvacie konanie
doc. PaedDr. Slávky Kopčákovej, PhD.,
za profesorku v odbore habilitačného konania a inauguračného konania estetiky

Doc. Slávka Kopčáková sa počas svojho pôsobenia na viacerých univerzitných pracoviskách v Prešove, ako aj v hudobných inštitúciách na východe Slovenska vyprofilovala ako jedna z popredných slovenských odborníčok na problematiku estetiky so špecializáciou na oblasť hudobnej estetiky. Na osobnosti uchádzačky by som rada vyzdvihla jej komplexnosť a interdisciplinárnosť, nakoľko sa dokázala etablovať aj v muzikologických kruhoch ako špecialistka na teóriu, dejiny, hudbu 20. storočia či interpretáciu hudby.

Materiály predložené k inauguračnému konaniu dokumentujú jednak hĺbku jej záberu, ako aj jeho šírku. Počet výstupov 151 v kategóriách všetkého druhu od monografií cez monografické štúdie, vysokoškolské učebnice, kapitoly v monografiách, publikované príspevky na domácich a zahraničných konferenciách atď. rovnako ako počet citácií 200 ďaleko presahuje požadované štandardy.

Pozoruhodný je aj počet získaných grantov VEGA a KEGA, ktoré generovali ďalšie významné výstupy či editorskú činnosť uchádzačky ako zostavovateľky zborníkov.

Pedagogická činnosť na Inštitúte estetiky a umeleckej kultúry FF PU prináša ďalšie svedectvo o všestrannosti a odborných kompetenciách uchádzačky; vysoký počet absolventov všetkých troch stupňov vysokoškolského štúdia, ktorí často zastávajú významné pozície v oblasti slovenského hudobného života zasa o širokom poli jej pôsobnosti.

K najvýznamnejším prácam autorky patria dve monografie o poprednom slovenskom skladateľovi, muzikológovi a pedagógovi Ladislavovi Burlasovi, ktorý počas svojho dlhého života (ročník 1927) bezprostredne participoval na vývinových procesoch slovenskej hudby 20. storočia v zložitých spoločensko-politických podmienkach. Vo vedeckej monografii z roku 2002 autorka predstavila Burlasovu komplexnú osobnosť, zúročila svoje početné historické výskumy slovenskej hudobnej kultúry a venovala pozornosť aj analýzam skladateľových hudobných diel. Monografia z roku 2017 je výsledkom skĺbenia dvoch textov: prvým sú autobiografické spomienky skladateľa z roku 1998, ktoré autorka starostlivo spracovala, usporiadala a axiologicky vyhodnotila. Druhá časť práce pod názvom *Premeny života a tvorby slovenského hudobníka Ladislava Burlasa* je Kopčákovej autorským textom. V hutnej podobe tu v kontexte vývoja slovenskej hudobnej kultúry prináša komplexné vyhodnotenie Burlasovho pôsobenia a jeho významu. Status práce primárneho významu, ktorá patrí k autorkiným najčastejšie citovaným titulom, nadobúda publikácia aj v dôsledku starostlivo spracovanej Bibliografie.

Za mimoriadne významnú a v slovenskom kontexte ojedinelú prácu považujem Kopčákovej vedeckú monografiu *Vývoj hudobnoestetického myslenia na Slovensku v 20. storočí* (2013). Oblasť hudobnej estetiky je dosť vágna; jej poňatie môže byť veľmi širokospektrálne podľa

toho či je chápaná ako súčasť všeobecnej estetiky alebo ako zvláštna disciplína v teréne muzikológie podmienená imanentnými zákonitosťami hudby; či svoje poznatky generuje na báze reflexie vývoja filozofických názorov na podstatu hudby alebo na báze reflexie uplatňovania prvkov rozmanitých hudobných štýlov a skladateľských poetík v konkrétnych dielach. Navyše slovenská hudobná kultúra je kultúrou mladou, a mapovanie terénu hudobno-estetických názorov tu nemá osobitnú tradíciu. Možným úskaliam projektu sa Kopčáková vyhla na základe dôkladného vymedzenia teoretických východísk, metód a aktuálneho stavu bádania na začiatku práce. Hudobno-estetické názory slovenských autorov nie sú prezentované vo svojej výlučnosti, ale vždy v napojení na aktuálnu kultúrno-spoločenskú situáciu, filozofiu a konkrétne skladateľské prostredie. Autorka sa otvorene konfrontuje aj s problematickými obdobiami stalinizmu alebo normalizácie a napomáha tak k objektivizovaniu pohľadu na tieto problematické epochy. Výsledkom je syntetická práca so zásadným prínosom nielen v oblasti vývoja hudobnoestetických názorov na Slovensku, ale aj pre dejiny slovenskej hudby, pre reflexiu tvorby slovenských skladateľov a ich generačných a autorských poetík.

Poslednou publikáciou, ku ktorej by som sa krátko vyjadrila, je *Interpretácia hudobného a výtvarného diela* (2011), ktorú Kopčáková vydala spolu s Kateřinou Dytrtovou (Kopčákovej štúdia je však podstatne rozsiahlejšia). Ide o vysokoškolský učebný text, ktorý oboznamuje študentov s rôznymi spôsobmi predovšetkým verbálnej interpretácie hudobného diela, ale zameriava sa aj na problematiku pedagogickej interpretácie, hodnotenia hudobného diela a približuje podstatu interpretačných výkladových modelov významných teoretikov umenia ako M. Tomaszewski, N. Goodman E. Panofski (predobraz J. Hatríka a jeho metódy tzv. percepčnej analýzy, ktorú som v rámci svojho pedagogického pôsobenia na HTF VŠMU rozvinula do podoby tzv. esteticko-interpretácie analýzy). V roku 2011 som vydala monografiu *Teória hudobnej interpretácie*, v ktorej sa prednostne sústredím na aspekty umeleckej interpretácie, nevediac o tom, že v Prešove vzniká publikácia na podobnú tému. Oceňujem prirodzenosť a jednoduchosť, s akou sa autorke podarilo tlmočiť informácie v doteraz relatívne málo reflektovanej, ale v súčasnosti dynamicky sa rozvíjajúcej subdisciplíne muzikológie.

Na vedeckých ale rovnako aj didaktických výstupoch doc. Kopčákovej by som rada vyzdihla pútavosť jej pisateľského štýlu, jeho zrozumiteľnosť, informačnú hutnosť danú permanentnou konfrontáciou s množstvom literatúry k danej téme, skvelú schopnosť autorky parafrázovať myšlienky iných autorov a zasadiť ich do kontextu vlastného uvažovania o probléme.

Na základe preštudovaných podkladov odporúčam doc. PaedDr. Slávke Kopčákovej, PhD., udeliť titul profesorka v odbore habilitačného konania a inauguračného konania estetika.

V Bratislave, 17. 2. 2020

Prof. Markéta Štefková, PhD.